

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/42/2021
Identifikačné číslo spisu:	8120010170
Dátum vydania rozhodnutia:	20.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8120010170.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 20. júla 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného P. M. a spol. pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného P. M. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/37/2020, z 9. decembra 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. M. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 15T/9/2020, zo 4. augusta 2020 bol obvinený P. M. v bodoch 2/ a 3/ uznaný za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že
2/ dňa 23.02.2018 v G., okres Prešov v presne nezistenom čase, ako konateľ obchodnej spoločnosti F., so sídlom B., IČO: XX XXX XXX (do 13.02.2018 F., G.) osobne prevzal od poškodenej spoločnosti X., V. písomnú výzvu z 20.02.2018, ktorou ho poškodená spoločnosť vyzvala, aby bezodkladne odovzdal a vrátil predmet zabezpečovacieho práva v zmysle uzatvorenej Zmluvy o R. č. XXXXXX z 01.12.2016, a to osobné motorové vozidlo zn. BMW X6, VIN: S., v hodnote 70.100,- Eur tvoriace predmet zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva k predmetu financovania, ktorý sa dlžník pri podpise zmluvy zaviazal splácať formou 72 pravidelných mesačných splátok vo výške 1.340,05 € počnúc dňom 01.12.2016, avšak splátky riadne a včas nesplácal, pričom dňa 20.02.2018 sa stal splatným celý dlh z úverovej zmluvy. Obvinený predmetné vozidlo nevydal a nevrátil a ani nezaplatil zvyšné splátky, ale v presne nezistenom dni v mesiaci január 2018 na neznámom mieste odpredal uvedené osobné motorové vozidlo nezistenej osobe vystupujúcej pod menom P. B., a to aj napriek tomu, že vedel a bol uzrozumený, že koná v rozpore s článkom IV, odsek 2 a 4 zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. XXXXXX, teda bez vedomia a súhlasu vlastníka vozidla, čím takýmto konaním spôsobil poškodenej spoločnosti X. celkovú škodu v sume 38.000,- Eur,
3/ dňa 03.05.2018 v P. v presne nezistenom čase ako konateľ obchodnej spoločnosti SP., G., okres Prešov, IČO: XX XXX XXX (od 14.02.2018 F., B.) bol listom od spoločnosti s R., V., ako aj osobným

stretnutím zo 07.05.2018 v obci G., okres Prešov a opakovanými telefonátmi vyzvaný, aby bezodkladne odovzdal a vrátil predmet zabezpečovacieho práva, v zmysle uzatvorenej Zmluvy o úvere č. H. zo dňa 16.01.2017, a to osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia III 1.2 TSI Monte Carlo, VIN: Z v hodnote 10.500,- Eur, tvoriaceho predmet zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva k predmetu financovania, ktorý sa obvinený ako dlžník pri podpise zmluvy zaviazal splácať formou 60 pravidelných mesačných splátok vo výške 147,20 € počnúc dňom 16.01.2017, kde uhradil iba 15 splátok, ďalšie splátky úveru nesplácal, pričom dňa 03.05.2018 sa stal splatným celý dlh z úverovej zmluvy, vozidlo nevydal a nevrátil, ale v presne nezistenej dobe toto odpredal doposiaľ nezistenej osobe, a to aj napriek tomu, že vedel a bol uzrozumený, že koná v rozpore s článkom 2, bod 2.2, bod 2.6 a článkom 6 bod 6.2 Všeobecných obchodných podmienok úverov vlastníka vozidla, čím takýmto konaním spôsobil poškodenú spoločnosť s R., celkovú škodu v sume 8.500,- Eur.

Za to bol P. M. uložený podľa § 213 ods. 1, ods. 3, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody mu bol podmienene odložený, s určením skúšobnej doby podľa § 51 ods. 2 Trestného poriadku na 4 (štyri) roky. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona bol obvinenému uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona mu bola zároveň uložená povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe, alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodeného R., X., IČO: XX XXX XXX a X., X., IČO: XX XXX XXX s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Prešove rozhodujúci na podklade odvolania poškodeného rozhodol rozsudkom, sp. zn. 9To/37/2020, z 9. decembra 2020 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody vo vzťahu k poškodenému X., s. r. o. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému P. M. uložil podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť nahradiť škodu vo výške 38.000,- (tridsaťosemtisíc) eur poškodenému X., so sídlom V., IČO: XXXXXXXX, zastúpenému splnomocnencom poškodeného U., do 30 (tridsiatich) dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Obvinený P. M. podal prostredníctvom obhajcu proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom].

Obvinený v dovolaní namietal:

„Krajský súd Prešov uvedenú škodu 38.000,- Eur uznal poškodenému v celosti, uznávajúc pri tom, že nárok poškodeného na náhradu škody sa zakladá na porušení zmluvných podmienok Zmluvy o R. č. XXXXXX z 1. decembra 2016 a Zmluvy o úvere č. H. zo 16. januára 2017. Z uvedeného je zrejmé, že nárok na náhradu škody si poškodený uplatňoval na základe spotrebiteľských zmlúv, pričom vykonanie dôkazov určujúcich výšku škody si v takomto prípade vyžadovalo preskúmanie zmluvných podmienok v zmysle ustanovení zák. č. 40/1964 Občianskeho zákonníka a zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Keďže vykonanie dôkazov, ktoré by určili existenciu neplatných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve presahuje potreby trestného stíhania, nemožno hovoriť o plnohodnotnom podklade na vyslovenie povinnosti na náhradu škody, na základe čoho mal Krajský súd odvolanie poškodeného zamietnuť a poškodeného odkázať na civilný proces v súlade s ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku.

Vzhľadom na to, že Krajský súd v Prešove nepostupoval v súlade s ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku, nemožno na dôkazy, ktoré poškodený na vyčíslenie škody poskytol prihliadať ako na dôkazy vykonané zákonným spôsobom, pretože mi ako spotrebiteľovi nebolo umožnené uplatniť právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách".

Na základe toho navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/37/2020, z 9. decembra 2020 bol porušený zákon v neprospech obvineného P. M., aby zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody a prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor:

„Čo sa týka dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, poukazujem na skutočnosti rozvedené odvolacím súdom v odôvodnení napadnutého rozsudku, sp. zn. 9To/37/2020, z 9. decembra 2020, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňujem a považujem ich za vecne správne. Odvolací súd okrem iného správne poukázal na tú skutočnosť, že uvedená výška škody tak, ako je ustálená v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku, je preukázaná odborným vyjadrením spoločnosti R., z 15. marca 2019. S poukazom na uvedené navrhujem zamietnuť dovolanie podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.“

Poškodený X., sa prostredníctvom splnomocnenca k dovolaniu obvineného vyjadril nasledovne:

„Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/37/2020, z 9. decembra 2020 považujem za zákonné a správne. Nakoľko sa dovolanie týka len výroku o náhrade škody, budem sa zberať len týmito súvislosťami. Predovšetkým dávam do pozornosti, že v tomto prípade sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko je to právny vzťah medzi dvomi právnickými osobami. Nárok na náhradu škody bol uplatnený riadne a včas, na čo poukázal aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí a navyše predmetná škoda bola obsiahnutá aj vo výrokovej časti skutkovej vety. Odsúdený v postavení obžalovaného urobil vyhlásenie o vine, čo zjavne potvrdzuje skutočnosť, že sa skutok stal, je trestným činom a spáchal ho obžalovaný (t. č. odsúdený).

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozhodol tak, že dovolanie odsúdeného P. M., nar. XX. D. XXXX odmietne bez preskúmania veci z dôvodu § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), že riadny opravný prostriedok podal poškodený a obvinený tak mohol podať dovolanie (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Pod dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený P. M. namieta, že Krajský súd v Prešove nepostupoval v zmysle § 288 ods. 1 Trestného poriadku a neodkázal poškodeného X., na civilný proces, kvôli čomu nemožno prihliadať na dôkazy, ktoré tento poškodený predložil na vyčíslenie škody, ako na dôkazy vykonané zákonným spôsobom. Obvinený to odôvodnil predovšetkým tak, že mu ako spotrebiteľovi nebolo umožnené uplatniť právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

K tomu najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že túto námietku dovolateľ podradil pod nesprávny dovolací dôvod. Uvedená námietka by (ak by samozrejme bola z vecného hľadiska aj skutočne právne spôsobilou námietkou, k čomu sa najvyšší súd vyjadrí v ďalšom texte tohto uznesenia) mohla napĺňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a to s poukazom na nasledovné:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovoľené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

V tejto súvislosti môže ďalej ísť aj o hmotnoprávnu okolnosť inú než z Trestného zákona, napríklad civilného práva, ako by tomu mohlo byť i v posudzovanej veci. Touto otázkou ako eventuálne možnou mať vplyv na hmotnoprávne posúdenie výroku o náhrade škody, sa preto najvyšší súd zaoberal pod citovaným dôvodom dovolania.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená.

Poškodený si prostredníctvom splnomocnenca riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody v prípravnom konaní 11. júna 2016. Tento nárok bol zároveň prečítaný na hlavnom pojednávaní 4. augusta 2020.

Súčasťou výroku o vine rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 15T/9/2020, zo 4. augusta 2020 je aj výška škody, ktorej vyčíslenie sa nachádza v popise skutku v bode 2/ tohto rozhodnutia - 38 000 eur.

Krajský súd v Prešove preto postupoval správne a v súlade so zákonom (musel tak rozhodnúť - viď slovo vždy v § 287 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku), keď na podklade odvolania poškodeného X., zrušil výrok o náhrade škody rozsudku súdu prvého stupňa a následne sám vo veci rozhodol o uložení povinnosti obvinenému nahradiť poškodenému škodu.

Dovolací súd poznamenáva, že obvinený konal ako konateľ obchodnej spoločnosti, išlo teda o právny vzťah právnických osôb. Keďže nekonal ako spotrebiteľ, nevzťahoval sa na neho režim spotrebiteľských zmlúv.

Argumentáciu obvineného si najvyšší súd z vyššie uvedených dôvodov neosvojil a nemohol sa s ňou stotožniť. Zo zmienenej vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Preto rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.